

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2008.GADA 9 MĒNEŠU REZULTĀTI

Rīga, 2008.g.

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2008.gada 9 mēnešos

Šis pārskats sastādīts, par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2008.gada 9 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2008.gada 7.novembri.

Ceļu satiksmes negadījumi

Svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2008.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem **18 421** reģistrēti, noformējot Saskaņoto paziņojumu.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **57.36%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti, pamatojoties uz Saskaņotajiem paziņojumiem (skat. 1.tabulu).

1.tabula

2008. gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits

Mēnesis	Apdrošināšanas gadījumu skaits ¹	Ar SP reģistrēto CSNg skaits ²	SP īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaita ³
Janvāris	3 693	2 051	55.54%
Februāris	3 621	1 943	53.66%
Marts	3 834	2 203	57.46%
Aprīlis	3 616	2 127	58.82%
Maijs	3 709	2 078	56.03%
Jūnijs	3 419	1 949	57.00%
Jūlijs	3 375	2 038	60.39%
Augusts	3 718	2 159	58.07%
Septembris	3 129	1 873	59.86%
Kopā	32 114	18 421	57.36%

¹ Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās un par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās

² Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēts ceļu satiksmes negadījumu skaits no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

³ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu īpatsvars no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto apdrošināšanas gadījumu skaita

Ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2007.gada 9 mēnešu datiem, ir **samazinājies par 10,8%**.

Uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās 2008.gada 9 mēnešos arī ir samazinājies par 5,2% (**18 421**- salīdzinot ar 19 437 2007.gada 9 mēnešos). Tas skaidrojams ar to, ka Saskaņoto paziņojumu izmantošana sasniegusi savu iespējamo pielietojuma kapacitatīvo līmeni un 2008.gada 9 mēnešos ir vērojama tendence samazināties ceļu satiksmes negadījumu skaitam.

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem no 2008.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem **32 114** apdrošināšanas gadījumiem **30 573** apdrošināšanas gadījumi ir reģistrēti Latvijā (t.sk. 17 771 ir reģistrēti Rīgā, kas sastāda 58,1% no reģistrētajiem Latvijā),

savukārt ārvalstīs reģistrēti **1 541** apdrošināšanas gadījumi, kas sastāda 4,8% no visiem reģistrētajiem gadījumiem. Valstis, kurās reģistrēts vislielākais apdrošināšanas gadījumu skaits ir Vācija, Polija, Lietuva un Igaunija, attiecīgi gadījumu skaits 301, 231, 215 un 121.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2008.gada 9 mēnešos ir tikuši pieņemti **41 265** lēmumi par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām par kopējo summu **Ls 32 338 624,24**.

Vidējās atlīdzības izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu 2007.gada 9 mēnešos sastādīja 607,78 Ls. Attiecīgi 2008.gada 9 mēnešos vidējās izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu ir **792,48** Ls, kas ir par **30,39%** vairāk.

Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu un bojāejas zaudējumu atlīdzināšanu, kas kopā sastādīja 92% no kopējās atlīdzību summas (skat.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Atlīdzību summa (Ls)	Īpatsvars, %	Lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Vidējā atlīdzība lēmumā (Ls)
Ārstēšanās izmaksas	696 392,53	2,15	964	2,34	722,4
Rehabilitācijas izdevumi	10 521,21	0,03	24	0,06	438,38
Pārejoša darbspēja personai	46 570,89	0,14	121	0,29	384,88
Pensijas invalīdiem	15 830,82	0,05	31	0,08	510,67
Pensijas apgādājamiem	142 052,49	0,44	89	0,22	1 596,1
Atlīdzība Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (VSAA)	1 127,80	0	5	0,01	225,56
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti	200,00	0	2	0	100
Protezēšanas izdevumi	2 400,00	0,01	2	0	1200
Apbedīšanas izdevumi	56 791,23	0,18	62	0,15	915,99
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	4 028,7	0,01	37	0,09	108,88
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	187 928,07	0,58	188	0,46	999,62
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	1 760	0,01	20	0,05	88
Transportlīdzekļa bojājumi	25 129 961,27	77,71	35 001	84,82	717,98
Transportlīdzekļa bojāeja	4 610 026,75	14,26	2 616	6,34	1 762,24

Mantas bojājumi, bojāeja	625 431,92	1,93	717	1,74	872,29
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	298 038,41	0,92	340	0,82	876,58
Kaitējums videi	130 460,34	0,4	18	0,04	7247,8
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA)	379 101,81	1,17	1 028	2,49	368,78
Kopā	32 338 624,24	100	41 265,00	100	783,68

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem, 2008.gada 9 mēnešos ir tikuši pieņemti 1 338 lēmumi atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda par kopējo summu **Ls 1 182 955,92** vidējās izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu sastādīja 777,36 Ls, savukārt vidējās atlīdzības lieluma apmērs lēmumā – Ls 894,82.

2008.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās tikuši iesniegti kopā, ņemot vērā arī iepriekšējos gados notikušos ceļu satiksmes negadījumus, **44 839** zaudējumu pieteikumi, kas ir par **937** jeb 2,05% mazāk nekā 2007.gada 9 mēnešos.

Saistībā ar šī gada un iepriekšējo gadu zaudējumu pieteikumiem 2008.gada 9 mēnešos pieņemti **41 265** lēmumi, par kopējo summu Ls **32 338 624,24**, kas ir par Ls **10 216 643,93** jeb **46,1%** vairāk nekā 2007.gada 9 mēnešos. **39 208** lēmumi ir pieņemti par Latvijā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls **28 140 788,76**, t.sk. par negadījumiem, kas notikuši Rīgā - pieņemti 22 830 lēmumi par summu Ls 15 708 135,88. Savukārt, **2 057** lēmumi ir pieņemti par ārvalstīs notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls **4 197 835,48**, kas sastāda **13%** no kopējās atlīdzību summas un vidējās atlīdzības lielums par gadījumu – Ls **2 048,72**

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2008.gada 9 mēnešos nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2008.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastādīja **Ls 29 177 072**, kas ir par Ls 7 193 251 jeb **32,7%** vairāk nekā 2007.gada 9 mēnešos.

Salīdzinot 2008.gada 9 mēnešu rādītājus ar 2007.gada 9 mēnešiem var secināt, ka nopelnīto prēmiju palielinājums, kas sastāda **65,2%**, ir straujāks, nekā piekritušo prasību apmēra palielinājums – **32,7%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts, salīdzinot 2007. un 2008.gada 9 mēnešus

Rādītājs	2007.gada 9 mēneši	2008.gada 9 mēneši
Nopelnītās prēmijas, Ls	25 108 754	41 471 173
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	21 983 821	29 177 072
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	1 317 100	1 635 509

	8 161 431	13 872 221
Neto darbības izdevumi, Ls		
	74 303	94 965
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls		
	-3 659 335	-707 662
Tehniskais rezultāts		

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem. Jāpiebilst, ka, lai arī tehniskais rezultāts joprojām ir negatīvs, tomēr tas ir uzlabojies.

4.tabula

2008.gada 9 mēnešu OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina kopsavilkuma rādītāji

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	70,36
Izdevumu rādītājs*, %	33,68
Kombinētais rādītājs, %	104,03
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. 2008.gada 9 mēnešos šie atskaitījumi kopā sastādīja Ls 2 068 329,71, tai skaitā ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls 1 073 233,86. Salīdzinot ar šo pašu iepriekšējā gada periodu, kur šie atskaitījumi sastādīja Ls 1 853 579,26, var redzēt ka pieaugums sastāda **11,59%**. Jāpiebilst, ka kopš 2008. gada 1. aprīļa atskaitījumi netiek veikti Garantijas fondā. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību atbildības limiti, obligāta prasība ir parakstīto risku pārapirošināšana, kur izdevumi 2008.gada 9 mēnešos sastādīja 26,2% no visu apdrošināšanas prēmiju summas.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2008. gada 1. oktobri pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1 345 178** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz 2007.gada 1.oktobri, to skaits pieaudzis par **4,3%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **51,57%** jeb **693 736** transportlīdzekļi (skat. 5.tabulu).

Pēc LTAB datiem uz 2008. gada 1.oktobri apdrošināta ir **728 626** Latvijā reģistrēto transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 105,03% no tehniskā kārtībā esošiem – tātad saglabājas tendence, ka ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu pēc datiem uz 2008. gada 1.oktobri, var izdarīt secinājumus, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā aktīvi piedalās aptuveni 690 000 – 720 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot augstāk teikto, aptuveni 730 000 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta.

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati

Transportlīdzekļa veids	Reģistrēto skaits uz 2008.gada 1.oktobri	Tehniskā kārtībā esoši (ar veiktu TA) uz 2008.gada 1.oktobri	Tehniskā kārtībā esoši (procentuāli no reģistrēto skaita)	Apdrošināti uz 2008.gada 1.oktobri	Apdrošināti procentuāli no reģistrētajiem	Apdrošināti procentuāli no tiem, kas ir tehniskā kārtībā
Vieglie a/m	930 137	542 470	58,32%	554 388	59,60%	102,20%
Kravas a/m	130 164	63 076	48,46%	65 677	50,46%	104,12%
Autobusi	10 555	4 850	45,95%	5 121	48,52%	105,59%
Automobiļu piekabes	80 803	35 501	43,94%	40 934	50,66%	115,30%
Motocikli*	52 185	9 433	18,08%	10 294	19,73%	109,13%
Traktori, pašgājēji	101 959	25 775	25,28%	37 760	37,03%	146,50%
Traktoru piekabes	38 706	11 962	30,90%	13 795	35,64%	115,32%
Tramvaji, trolejbusi	669	669	100,00%	657	98,21%	98,21%
Kopā:	1 345 178	693 736	51,57%	728 626	54,17%	105,03%

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās, 2008.gada 9 mēnešos par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā izskatīta **201** sūdzība.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **101** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **37** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **23** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegtas rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,09%** līdz **0,19%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. Tas ir salīdzinoši neliels skaits, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi*	Sūdzības, kopā	% no apdr. gadīj.	t.sk. sūdzības par apdrošināš. sabiedrības lēmumu	% no apdr. gadīj.	No tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. gadīj.	No tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. gadīj.
2005	29 633	187	0,63	106	0,36	56	0,19	50	0,17
2006	37 139	186	0,50	88	0,24	33	0,09	55	0,15
2007	48 202	217	0,45	114	0,24	54	0,11	60	0,12
2008.gada 9 mēneši	32 114	201	0,63	138	0,43	37	0,12	101	0,31
Kopā**	239 748	1 750	0,73	1 015	0,42	464	0,19	551	0,23

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem apdrošināšanas sabiedrībās ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

** kopējā summa kopš 2000.gada